
ACANTHOSIS NIGRICANS

WAT IS ACANTHOSIS NIGRICANS ?

Acanthosis nigricans is een donkere verkleuring van de huid in combinatie met verdikking van de huid. De huid voelt fluweelachtig aan en is bruin tot grijsbruin verkleurd. Het zit vooral in de nek en in de oksels, en in de liezen, en in andere plooien van de huid. Het komt vaker voor bij een donkere huidskleur en het wordt vooral gezien bij personen met overgewicht of suikerziekte. Het is een onschuldige aandoening, maar wel cosmetisch storend. Het geeft meestal geen klachten. Soms jeukt het. Het kan een onaangename geur verspreiden, vooral als de huid erg dik is en bacteriën zich ophopen in de plooien. Acanthosis nigricans komt bij mannen en vrouwen even vaak voor en het kan op elke leeftijd beginnen, maar meestal na de puberteit.

De huidafwijkingen zijn symmetrisch verdeeld over het lichaam. Soms zijn er in de acanthosis nigricans gebieden ook gesteelde wratjes aanwezig. Deze worden skin tags, acrochordon of fibroma molle genoemd. Het zijn kleine, weke, huidkleurige bolronde of gesteelde wratjes.

HOE ONTSTAAT ACANTHOSIS NIGRICANS ?

Men neemt aan dat de huidcellen en de pigmentcellen gaan groeien onder invloed van hormonale veranderingen die ontstaan bij overgewicht en diabetes. Huidcellen kunnen door groeifactoren zoals insuline-like growth factor (IGF) worden aangezet tot groei. Dit soort groeifactoren circuleren verhoogd in het bloed bij overgewicht en bij ziekten zoals suikerziekte, stofwisselingsziekten, polycysteus ovarium syndroom, Cushing syndroom, acromegalie, metabool syndroom, en bij erfelijke aandoeningen. Acanthosis nigricans kan erfelijk zijn. Acanthosis nigricans kan ook ontstaan door geneesmiddelen (meestal bij behandeling met hormonen).

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

De diagnose acanthosis nigricans wordt gesteld op het klinisch beeld, op hoe het er uit ziet. Het is een vrij typisch beeld, en het is zelden nodig om aanvullend onderzoek te doen. Eventueel kan de glucose spiegel in het bloed worden bepaald als dat nog nooit eerder gedaan is.

HOE WORDT ACANTHOSIS NIGRICANS BEHANDELD ?

Omdat acanthosis nigricans een goedaardige aandoening is, die weinig klachten geeft, is behandeling meestal niet nodig. Soms wordt om cosmetische redenen gevraagd of er iets aan te doen is. Een van de mogelijkheden is het aanpakken van de oorzaak. Dat betekent bij overgewicht proberen af te vallen (hierdoor kunnen de afwijkingen verdwijnen). Bij suikerziekte de glucosewaarden goed instellen. Als het door geneesmiddelen wordt veroorzaakt deze staken of vervangen (indien mogelijk).

De gesteelde wratjes kunnen onder lokale verdoving worden afgeknipt of behandeld met elektrocoagulatie.

De verdikte en donker verkleurde huid kan worden behandeld met lokale crèmes zoals vitamine A (tretinoïne) crème. Dit verbetert de opbouw van de huid en heeft een licht slijtend effect. Het kan ook irritatie veroorzaken, dan werkt het averechts, vooral bij de donkere huid, die kan reageren op irritatie door donker te verkleuren.

Een andere crème die kan worden gebruikt is calcipotriol crème. Calcipotriol is een van vitamine D afgeleide stof die de celdeling van de opperhuid remt.

Bij een sterk verdikte huid kan geprobeerd worden de bovenste laag er af te schrapen met een dermabrasie apparaat, of te verwijderen met een laser (CO2-laser). Dit kan wel kleurverschillen en littekens veroorzaken.

Scrubben en schuren van de huid werkt meestal averechts, de huid wordt daar op termijn alleen maar dikker van.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN BIJ ACANTHOSIS NIGRICANS ?

Acanthosis nigricans is een chronische huidaandoening die meestal niet vanzelf overgaat en die lastig te behandelen is. Als de onderliggende oorzaak kan worden weggenomen, bijvoorbeeld door af te vallen, dan kan het verdwijnen. Acanthosis nigricans veroorzaakt weinig klachten. Het kan wel als cosmetisch storend worden ervaren. Soms is het een symptoom van een onderliggende ziekte.

